

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”- СЕЛО ИЗВОРСКО, ОБЩИНА АКСАКОВО, ОБЛАСТ ВАРНА
ул. „Хан Аспарух“ № 20; GSM: 0878/ 35 70 15; e- mail: info@ouizvorsko.com

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

**Програмата е приета на заседание на педагогическия съвет с протокол №1/ 15.09.2020 г. и утвърдена със заповед
№РД09-5/ 15.09.2020 г. на директора на училището**

Изворско, 2020

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в ОУ „Св. Климент Охридски“ е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи, определящи приоритети на развитие до 2022 г., и е съобразена с цели в сферата на предучилищното и училищното образование.

Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на училище на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013–2020). С дейностите си програмата е ориентирана към реализиране на политики и мерки за постигане на стратегическата цел и оперативните цели на Стратегията, както и постигане на националната ни цел „делът на преждевременно напусналите образователната система до 2020 г. да не надвишава 11%”, която си поставя Националната програма за реформи 2013–2020 г.

Програмата е разработена на основата на проекта на Министерство на образованието и науката на двугодишен План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, като основен инструмент за реализация на Стратегията, и при необходимост подлежи на актуализация. Програмата следва следните акценти:

- Преимуществено разработване на мерки, свързани с превенцията, като най-работещи по отношение справянето с риска от отпадане от училище.
- Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.
- Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

Програмата се основава на водещите принципи за законосъобразност, кохерентност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своевременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В УЧИЛИЩЕТО

Една от групите с повишен риск за преждевременно напускане на училище още в началния етап на образование е групата на децата, които не са включени в системата на предучилищното възпитание и подготовка. Непосещаването на детска градина води до възникването на обучителни затруднения в училище, особено за децата от уязвимите групи, които могат да станат причина за преждевременното напускане на училище още в началните класове.

Основание за преждевременното напускане на училище могат да бъдат и т.н. семейни причини. Семейните причини обхващат широк кръг от проблеми, свързани с родителска незаинтересованост, противоречия и конфликти в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, ниско образование на родителите, бедност, етнокултурни традиции и др.

Върху уязвими етнически групи действат специфични причини за преждевременно напускане на училище като отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липса на мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др.

Второгодниците са също една от рисковите групи за преждевременното напускане на училище.

Слабият успех не се определя като съществена причина за отпадане на учениците от училище. Много често обаче слабият успех, като причина за отпадане на учениците, се проявява чрез отсъствията по неуважителни причини поради това, че води до загуба на мотивация за полагане на учебен труд и до нежелание за продължаване на образованието.

През последните две години драстично нараства броят на учениците, които напускат училище поради заминаване в чужбина. Между България и страните, към които е насочен основният емигрантски поток, липсват механизми за обмен на данни и проследяване каква част от заминалите в чужбина ученици продължават обучението си.

Като причини за допускане на отсъствия по неуважителни причини могат да се посочат закъсненията, бягства от час поради ниска мотивация за учене, негативно отношение към училището, към учител, към учебен предмет, отстраняване от час при нарушаване на дисциплината и възпрепятстване на работата на учителите, занижен родителски контрол или липса на родителски умения за справяне с проблема.

Сред работещите в училище има разбиране, че човешкият ресурс е фактор, който силно влияе върху проблема за преждевременното напускане на училище. Най-честата мярка е допълнителната работа с учениците, за които има риск от отпадане поради недобро владение на български език, обучителни трудности или пропуски в усвояването на учебния материал. Във връзка с това училището участва във всички проекти на МОН, отнасящи се до работата с учениците при наличие на обучителни затруднения.

Важна страна в превантивната работа за намаляване дела на преждеременно напусналите училище са социалните партньорства, изградени между училището и другите заинтересовани страни. В тях най-голям дял имат формите на работа с родителите като основен партньор на училището в осъществяване на целите на образователно-възпитателния процес. Училището прилага и други мерки за превенция на ранното напускане на системата, като сред тях извънкласните дейности, заниманията във факултативни часове и осигуряването на целодневно обучение.

Основно в училището се прилагат стандартни мерки като: провеждане на консултации от учителите по учебни предмети и на допълнителна работа по време на ваканциите, посещения в домовете на учениците от класния ръководител, директора и заместник-директора и разговори с родителите и учениците, информиране на Дирекция „Социално подпомагане“ за ученици, допуснали повече от пет отсъствия по неуважителни причини за един месец, подаване на сигнали към ИДПС към РУ - Аксаково. В училището са поставени основите на ученическо самоуправление като превенция на отпадането от училище.

Настоящата училищна програма преследва основната си цел чрез конкретизация на дейностите, определяне на ресурсите, сроковете за изпълнението и очакваните резултати, отчитане на реализираните дейности и постигнатите резултати.

Основните слабости и пречки при реализиране на процеса по превенция на ранното напускане на образователната система са институционално заложи в философията и подходите, определени в нормативната уредба. Единственото, което училището може да прави, е да провежда разговори и да планира дейности с ученици и родители при идентифицирани рискове от преждеременно напускане на образователната система. Всичко това изисква достатъчно голям ресурс от време, предвид усложнените процедури по администрирането на тези дейности, свързани с необходимостта от изготвяне на планове, графици, протоколи, провеждане на срещи и документиране им. При констатирана липса на съдействие и желание за съвместна работа от страна на родителите и/или учениците в риск от отпадане, училището няма никакви други

лостове за въздействие и това е напълно нормално. То трябва да информира други институции, които да се заемат с проблема. В същото време, образователната институция бива държана отговорна за неуспехите по всеки конкретен случай. Получава се така, че училището бива наказвано поради причини и за действия, които по никакъв начин не зависят от него и се отнасят до действията на друг участник в образователния процес. Така лицата, които отказват да се съобразяват със задълженията си на родители, както и техните деца, остават с впечатлението, че училището от една страна е длъжно да полага всевъзможни усилия за ефективна комуникация с тях, а те от своя страна могат да се съобразяват или не съобразно собствените си интереси и дори моментни нагласи. Резултатът е ясен: училището губи огромен ресурс от време и административни усилия да реализира дейности, резултатът от които често въобще не зависи от него, но за които то бива държано отговорно, като същевременно заради действията си понася единствено негативи. Пазарните принципи на финансиране на образователните институции допълнително усложняват комуникацията между участниците в образователния процес, като натоварват неимоверно едната страна за сметка на другата, водейки до нисък авторитет и липса на самочувствие у всички педагогически специалисти.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Разработване, изпълнение и мониторинг на училищната политика за намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система чрез целенасочено единно въздействие, създаване на комплекс от мерки и сътрудничество на заинтересованите страни.
2. Усъвършенстване работата на педагогическия екип по разработване и изпълнение на свои програми, в резултат на което да намалее броят на децата и учениците в риск от отпадане.
3. Увеличаване разнообразието и ефективността на прилаганите от училището мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система чрез подкрепа и публично оповестяване на добри практики и политики.

В изпълнение целите на програмата се очаква с приноса на всички ангажирани лица и институции да бъдат постигнати следните резултати:

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”- СЕЛО ИЗВОРСКО, ОБЩИНА АКСАКОВО, ОБЛАСТ ВАРНА
ул. „Хан Аспарух“ № 20; GSM: 0878/ 35 70 15; e- mail: info@ouizvorsko.com

- приложен единен комплекс от мерки на училищно ниво, съответстващи на националните, и основаващи се на системно наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, развиване на човешките ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности;
- подобрени резултати от обучението, измерени от НВО и регионални оценявания, и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитието на всяко дете и ученик, включително на ученици от уязвими общности и на ученици със специални образователни потребности;
- повишен обхват в училище чрез насърчаване на записването и редовното посещаване.

IV. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на дейностите	Ангажирани служебни лица и институции	Срок за изпълнение	Финансиране	Индикатори
Актуализиране на стратегията за развитие на училището със специфични политики и мерки за превенция на отпадането от образователната система	Директор	Периодично	Няма необходимост от средства	Разработена и актуализирана стратегия
Прилагане на специфични политики и мерки за превенция на отпадането от образователната система от стратегията за развитие на училището	Директор Зам.-директор Учители	Учебна година	В рамките на бюджета на институцията	Брой на 6-годишните деца, включени в предучилищно възпитание и подготовка. Брой на учениците, повтарящи класа
Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на децата и учениците	Зам.-директор Класни ръководители	Учебна година	В рамките на бюджета на институцията	Брой отсъствия по уважителни и неуважителни причини Брой преместени ученици
Инициране от училището на съвместни информационни кампании за намаляване на риска от преждевременното напускане на училище и за повишаване на информираността относно значението на образованието с обмен на добри практики	Училищно ръководство, учители, местна общност, НПО	Календарна година	В рамките на бюджета на институцията; финансиране със средства от ЕСФ; други източници на участващите институции	Брой информационни кампании
Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании и събития, отбелязване на важни дати, вкл. от екологичния календар (Световен ден на водата, Световен ден на климата, Ден	Училище ЦПЛР	Учебна година	В рамките на планираните средства в бюджета на участващите институции	Брой проведени кампании, брой участвали ученици

на Земята, Ден на околната среда и др.)				
Планиране и осъществяване на контрол за редовно и точно вписване на отсъствията на учениците в училищната документация, за коректно и точно подаване към ИС НЕИСПУО на данните за движението на учениците и за броя на отсъствията	Зам.-директори Класни ръководители	Учебна година	Не са необходими финансови средства	Брой осъществени проверки
Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класните ръководители да анализират и оценяват рисковите фактори за отпадане от училище върху учениците от паралелката, в т.ч. обучителни трудности и слаб успех, да предприемат адекватни превантивни и корективни мерки за справяне с тях, да анализират и отчитат резултатите от прилагането им и при възможност да набелязват други мерки	Директор, Зам.-директор	Учебна година	Не са необходими финансови средства	Брой осъществени проверки
Оказване на методическа помощ на училищното ръководство за изготвяне и прилагане на собствени програми за превенция на отпадането от образователната система	Експерти от РУО	Учебна година	Не са необходими финансови средства	Брой консултации и брой консултирани
Участие в регионални срещи с директори на училища, представители на общините и други заинтересовани страни по разработването на училищните стратегически документи и на механизъм за контрол на изпълнението им с обмен на добри практики	МОН РУО Директор Зам.-директор	Съгласно график	В рамките на бюджета на институцията и на другите заинтересовани страни	Брой участия и участвали
Повишаване на броя на учениците, обхванати в целодневна организация на учебния ден	Училище	Учебна година	В рамките на планираните	Дял на обхванати в ЦОУД към общ брой ученици по

			бюджетни средства	класове
Пълноценно използване на възможностите за организиране на разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности	Училище, ЦПЛР, НПО и др.	Учебна година	В рамките на планираните бюджетни средства на заинтересованите институции, проектни предложения, финансирани по ЕСФ	Брой обхванати ученици
Разработване на собствена програма за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства	Директор Зам.-директор	Учебна година	В рамките на планираните бюджетни средства	Разработена програма
По-голям обхват за допълнително обучение по български език чрез използване на подходящи форми за допълнително обучение (консултации, работа по програми и проекти)	Училище	Учебна година	В рамките на планираните бюджетни средства	Брой обхванати ученици
Развитие капацитета на учителите за работа с децата/учениците със СОП за прилагане на единна методика за оценяване на образователните им потребности	Директор Зам.-директор Учители	Учебна година	В рамките на планираните бюджетни средства, средства по национални програми	Брой обучени педагогически специалисти
Популяризиране на добри практики за включване на родителите и местната общност в мерки за предотвратяване на преждевременното напускане на училище	Училище, ученическо самоуправление, местна общност	Учебна година	В рамките на планираните бюджетни средства и други източници	Брой реализирани съвместни срещи и обсъждане на проблеми
Грижи за предотвратяване на ранните бракове и ранни раждания. Провеждане на беседи с подрастващи и с техните родители за начина на предпазване от ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето	Училище, медицинско лице, заинтересовани страни на общинско ниво	Учебна година	В рамките на планираните бюджетни средства и други източници	Брой семейства, създадени от лица под 18 годишна възраст. Брой раждания във възрастовата група под 18 години. Брой проведени здравни беседи за периода
Разчупване на стереотипа на провеждане на	Училище	Учебна година	В рамките на	Брой проведени родителски

родителските срещи чрез прилагане на интерактивни методи и др.	Родители		планираните бюджетни средства и други източници	срещи по нетрадиционен начин
Планиране на дейности от класните ръководители, насочени към идентифициране на ученици в риск и към индивидуалното им консултиране	Класни ръководители	Учебна година	В рамките на планираните бюджетни средства	Брой планирани и брой реализирани инициативи
Дейности за популяризиране на ползата от придобиване на професионална квалификация като възможност за реализация при риск от преждевременно напускане на училище	Училище Родители Други партньори	Учебна година	В рамките на планираните средства в бюджета	Брой реализирани дейности
Осъществяване на контрол по изпълнението на настоящия план	Директор	Учебна година	В рамките на планираните средства в бюджета	Отчет за всяка учебна година

ОУЗВОРСКО УЧИЛИЩЕ „ СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”- СЕЛО ИЗВОРСКО, ОБЩИНА
АКСАКОВО, ОБЛАСТ ВАРНА
„Хан Аспарух“ № 20; GSM: 0878/ 35 70 15; e- mail: info@ouizvorsko.com
